

Van de Bondsvergaderingen. Z.N.Z. -35 Jarig Jubileum

De Zuid-Nederlandsche Zuivelbond vergaderde op 26 September j.l. te Roermond.

In verband met de te houden feestvergadering ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan van den Bond, werd deze vergadering door een groot aantal afgevaardigden en gasten bijgewoond.

Tot bestuurslid voor den kring Uden (vacature Ardts) werd de heer Jac. Remmen te St. Anthonis benoemd.

Bij de behandeling der begrooting 1929 werd een vraag gesteld over de provisie der mijnagenten, welke door den Voorzitter werd beantwoord. De begrooting werd daarna goedgekeurd.

Vervolgens was een bestuursvoorstel tot wijziging der Statuten aan de orde. Deze wijziging hield verband met de omzetting van het Jan Truyenfonds in een naamlooze vennootschap, welke omzetting geëischt wordt door de voorschriften der Verzekeringskamer. In verband hiermede moesten ook de Statuten als volgt gewijzigd worden:

1. De Vereeniging tracht dit doel te bereiken door:

- a. zich op de hoogte te houden van de verbeteringen, die de wetenschap en de practijk op het gebied der zuivelbereiding aan de hand doen en hare leden daarmee bekend te maken;
- b. het oprichten en onderhouden, zoowel afzonderlijk als in samenwerking met andere landbouwlichamen, van instellingen ter bevordering van het zakelijk doel der aangesloten vereenigingen en tot gezamenlijke nakoming der sociale en maatschappelijke verplichtingen, welke de aangeslotenen en ook de vereeniging zelf op zich nemen ten opzichte van hare werknemers.

2. Indien voor verrichtingen als bedoeld onder b. deelname in een al of niet volgestort maatschappelijk kapitaal vereischt wordt, wordt het maximum der deelname door de Algemeene Vergadering bepaald.

Deze wijzigingen werden zonder stemming goedgekeurd.

Eveneens werd de omzetting van het Jan Truyenfonds in een N. V. goedgekeurd. Deze vennootschap heeft f 250.000. als waarborg. De aangesloten vereenigingen worden in de gelegenheid gesteld aandeelen van f 1000.-- te nemen, waarop 10 % moet worden gestort. Deze aandeelen geven ten hoogste 6 % rente.

De Voorzitter dankte de vergadering voor deze mooie sociale daad en de heer M. van der Heijden, voorzitter van den Bond van Directeuren, bracht hulde aan de oprichters van het Jan Truyenfonds voor hetgeen hier ongevraagd voor de werknemers van den Bond werd gedaan. Het Jan Truyenfonds was in 1918 een jubileumgeschenk van den Bond aan het personeel der fabrieken en den Z.N.Z. Nu, na 10 jaar, werd de kroon op dit werk gezet door het op zoodanige wijze te regelen, dat het fonds een wettigen grondslag krijgt en heeft de Z.N.Z. er dus een instelling onder eigen rechtsvorm, aan zijn instellingen toegevoegd.

Het bestuursvoorstel tot wijziging der voorschriften inzake de boterleveringen aan de mijn, werd z.h.s. Aangenomen. (Deze voorschriften worden in het volgend nummer opgenomen).

Het bestuursvoorstel tot het totstandbrengen van grensovereenkomsten tusschen de aangesloten vereenigingen, werd eveneens z.h.s. aangenomen. (De ontwerp-overeenkomst werd opgenomen in het nummer van 22 Aug. j.l.).

De Voorzitter wees er hierbij op, dat het een zaak van goed overleg is om, nu er vrede heerscht, deze door de grenzen te regelen, ook voor de toekomst te verzekeren. Ook de Vrederaad van den N.C.B. en de Arbitrage-commissie van den L.L.T.B. zullen er toe medewerken om tot goede oplossingen te komen.

Uit de vergadering werd de vraag gesteld of men op deze wijze ook tot een regeling met de fabrieken van den Brabantschen Bond kon komen.

Uit de mededeelingen van den Secretaris, noteeren wij het volgende:

Niettegenstaande sommige ongunstige omstandigheden, zooals een guur voorjaar, een verontrustende droogte omstreeks einde Juni en nu sedert ruim een maand een geweldige droogte, waardoor in verschillende streken de weiden totaal verdord zijn, was de melkproductie in het verstreken gedeelte van dit jaar toch zeer goed. Het eerste en het tweede kwartaal van dit jaar geven iets hoogere productiecijfers dan dezelfde kwartalen van het vorige jaar, terwijl het derde kwartaal, te oordeelen naar den boteraanvoer aan onze mijn, niet bij zijn voorgangers zal ten achter blijven. Het is echter te vreezen, dat het vierde kwartaal, tengevolge van de thans heerschende droogte, minder gunstig zal uitvallen.

De boteraanvoer was behoudens een inzinking in het tweede kwartaal bijna geregeld hooger dan in de eerste drie kwartalen van het vorige jaar, vooral in het derde kwartaal waren de aanvoeren betrekkelijk groot.

De gemiddelde prijzen aan onze botermijn waren vanaf het begin van dit jaar tot einde Augustus bijna geregeld hooger dan in de overeenkomstige maanden van het vorige jaar, terwijl de laatste weken de prijzen eenige centen lager waren dan in September van het vorige jaar. De gemiddelde prijs was tot heden pl.m. f 2.07 d.i. ongeveer 8 centen meer dan in dezelfde maanden van het vorige jaar.

De prijzen van melkpoeder en gecondenseerde melk waren over het algemeen bevredigend, waardoor de ondermelk verloopende of verwerkende zuivelfabrieken een behoorlijke prijs voor de ondermelk aan hare leden konden uitbetalen, terwijl door een belangrijke prijsstijging der slachtvarkens en slachtkalveren, de nevenproducten ook als veevoeder weer beter rendabel konden worden gemaakt.

=====

De Feestvergadering van den Z.N.Z.

In de annalen van den Z.N.Z. kan weer een datum opgeteekend worden, die een mijlpaaltje is in de ontwikkeling dezer vereeniging en aan de plaatsing van dit mijlpaaltje zullen velen een aangename herinnering behouden.

Wij weten het, wanneer wij naar den Z.N.Z. gaan om feest te vieren, dan komen wij altijd zeer voldaan terug.

Zoo was het ook nu. Wat een echt joviale hartelijkheid. Wat verstaat men daar de kunst om de zonnige plekjes van het leven op te zoeken en daarvan te genieten.

Het 35-jarig bestaan van den Z.N.Z. - zevende lustrum zooals het werd genoemd - is Maandag, en in gepaste blijmoedigheid, gevierd. De Z.N.Z. is tot zijn mannelijke kracht gekomen, schrijft de secretaris in een keurige brochure, welke ter gelegenheid van dit 35-jarig bestaan is uitgegeven. ¹⁾ Dit is. inderdaad het geval en dat de vereeniging in de kracht van haar leven is, bewijst wel haar krachtige levensuiting, welke naar alle kanten blijkt.

J. J.C. AMENT Mede-oprichter, oud-Secretaris, thans Voorzitter van den Z.N.Z.

35 Jaar is een wat ongewoon getal om daarop een feestvergadering te organiseeren, maar de Voorzitter heeft ons in zijn feestrede verklaard, hoe dit eigenlijk zit. Het is 10 jaar geleden, dat het 25-jarig feest is gevierd. Toen werd het z.g. Jan Truyenfonds gesticht, dat een verzekering regelt voor den ouden dag en de nagelaten betrekkingen van het personeel van alle fabrieken en instellingen van den Z.N.Z. Het was dus het 10-jarig bestaan van dit belangrijke fonds, waaraan op dezen dag een zelfstandig Secretaris van den Z.N.Z. bestaan werd gegeven. Zodoende was het een dubbel feest. Men zou het ook kunnen noemen de 10-jarige herdenking van het 25-jarige feest!

Voorafgaande aan de feestvergadering werd de zuivel-film van den F.N.Z. vertoond. Hiervoor bestond groote belangstelling en de film viel algemeen goed in den smaak.

De feestvergadering werd bijgewoond door den Minister van Landbouw, den Commissaris der Koningin in Limburg, den Burgemeester van Roermond en verschillende vertegenwoordigers van landbouworganisaties, door vier leden van het Dagelijksch Bestuur van den F.N.Z. en de Voorzitters van de Bonden in Friesland, Groningen en Brabant.

H. Creemers Secretaris van den Z.N.Z.

¹ In een volgend nummer komen wij op dit boekje terug – hier als vervolg

De Voorzitter herdacht in zijn feestrede degenen, die meer dan 25 jaar aan de ontwikkeling van den Z.N.Z. hebben medegewerkt en noemde als zoodanig de heeren J. Th. Verheggen, Dr. Knuttel, H. Spauwen, mijn-agent en P. Veuskens. technisch controleur. Verder herdacht hij wijlen Jhr. Michiels van Kessenich als onvermoeid strijder voor de botercontrôle.

De beteekenis van het feest schetste de heer Ament aldus, dat men zich voorneemt met solidair bewustzijn in stand te houden wat in 35 jaar als latente kracht in de organisatie is vastgelegd, verder te verdiepen en uit te bouwen wat in verband met gewijzigde omstandigheden en nieuwere inzichten geboden is, het onderling vertrouwen te versterken, het wekken van nieuwe energie, vooral bij de jongeren, als : waarborgen voor een blijvend, opgewekt organisatieleven.

G. Steegmans Directeur van de Botermijn te Maastricht.

Dat de Minister geen oogenblik gearzeld had dit feest bij te wonen, schreef spr. toe aan zijn scherp onderscheidingsvermogen ten aanzien van de beteekenis der toenmaals ontstane ontwakings, die leidde tot opleving, tot lotsverbetering, tot zelfbewustzijn van den boerenstand. De heeren Dr. Swaving en Dr. Berger begroette hij als medewerkers voor de belangen der boeren, de eene voor de botercontrôle, de andere bij de bestrijding der besmettelijke veeziekten.

Bestuur van den Z.N.Z. met den heer Steegmans.

De verhouding tot den F.N.Z. schetste hij als volgt:

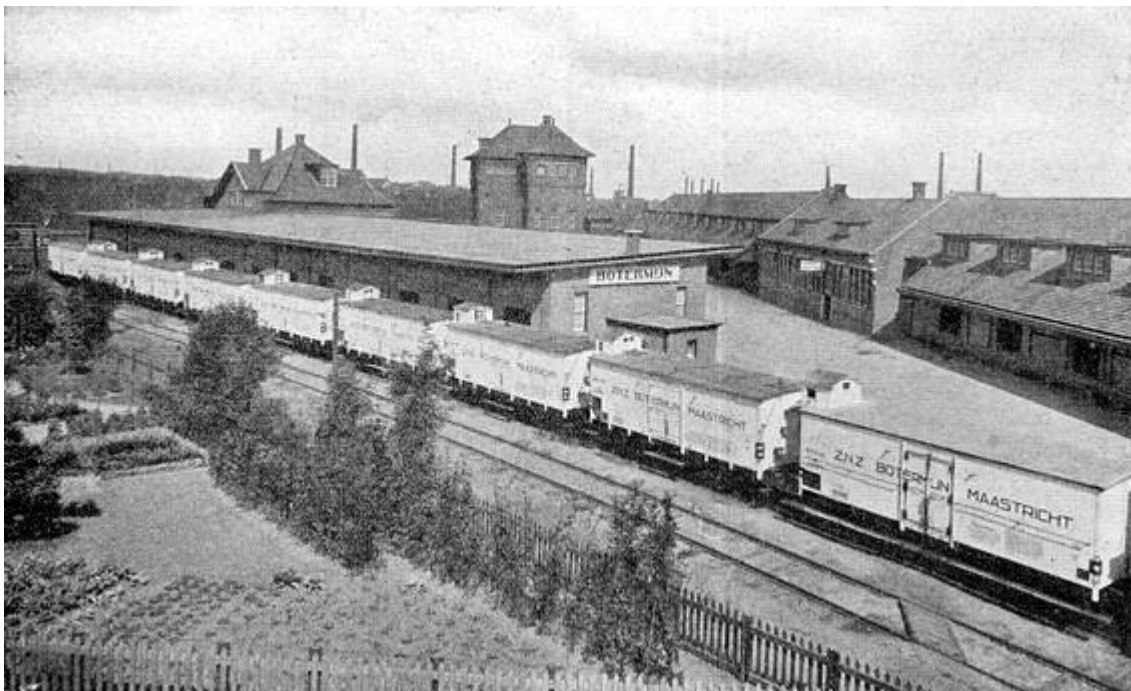
De F.N.Z. is een groote boom met meerdere hoofdwortels, waarvan de Z.N.Z. de oudste en niet de minst stevige is. Deze Z.N.Z.-wortel zal ook bij hevigen storm dien boom recht trachten te houden en zal dien boom blijven voeden, omdat hij zulke goede vruchten heeft gegeven en voor de toekomst alsnog belooft.

Tenslotte riep hij den steun en de medewerking van de aangesloten vereenigingen in. Van hare aanhankelijkheid en coöperatiegeest zal het afhangen of de Z.N.Z. een nieuw tijdperk van bloei tegemoetgaat.

Hierop volgde een rede van Minister Kan, waarin hij in het bijzonder den heeren Ament en Verheggen hulde bracht; voor hetgeen zij voor den boerenstand in het Zuiden des lands hebben gedaan. Vooral de groote tact, waarmede „Meester" Ament de organisatie weet te leiden werd door den Minister in het licht gesteld.

Nadat de Commissaris der Koningin gesproken had, werd er door den heer Swaving aan herinnerd, welk een groote omwenteling er in dit gewest op zuivelgebied heeft plaats gehad. Van de boerderij naar de kleine handkrachtfabriek en vandaar weer naar de mooie stoomzuivelfabrieken, die men er thans allerwege aantreft.

Na de feestvergadering werd een gemeenschappelijke maaltijd gehouden waaraan ongeveer 250 personen deelnamen. Hier nam Minister Kan weer het eerst het woord voor een korte rede, welke eindigde met de mededeeling, dat H. M. de Koningin den heer G. Steegmans, directeur en agent van de Botermijn tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau had benoemd. De Minister wees er hierbij speciaal op, welk een verantwoordelijke positie de heer Steegmans inneemt en welk een enorme hoeveelheid werk er door dezen, vooral in de oorlogsjaren, met de grootste nauwgezetheid en plichtsbetrachting was verricht.

Overzicht van de Botermijn te Maastricht

Het behoeft nauwelijks te worden vermeld, dat deze mededeeling een enorm applaus uitlokte en wij willen ook hier onze ingenomenheid met deze benoeming betuigen. Wij kennen de toewijding en werkkraft van den heer Steegmans van nabij en het is onze overtuiging, dat deze onderscheiding ten volle verdiend is.

Aan den feestmaaltijd heerschte een echt opgewekte stemming en door menigeen werd nog een toast uitgebracht op den Z.N.Z. en zijn leiders.

Alles bijeengenomen een eenvoudig doch prettig feest, dat er ongetwijfeld toe heeft bijgedragen het saamhorigheidsgevoel in de vereeniging te bevorderen en de vriendschapsbanden met andere organisaties nog wat nauwer aan te halen.

Den vorigen dag had het bestuur van den Z.N.Z. de geregelde koopers op de botermijn te Maastricht tot een gezellig samenzijn uitgenoodigd. Meer dan 60 personen, tegenwoordige en vroegere relaties van de Mijn, hoofdzakelijk uit Duitschland en België, hadden hieraan gevolg gegeven.

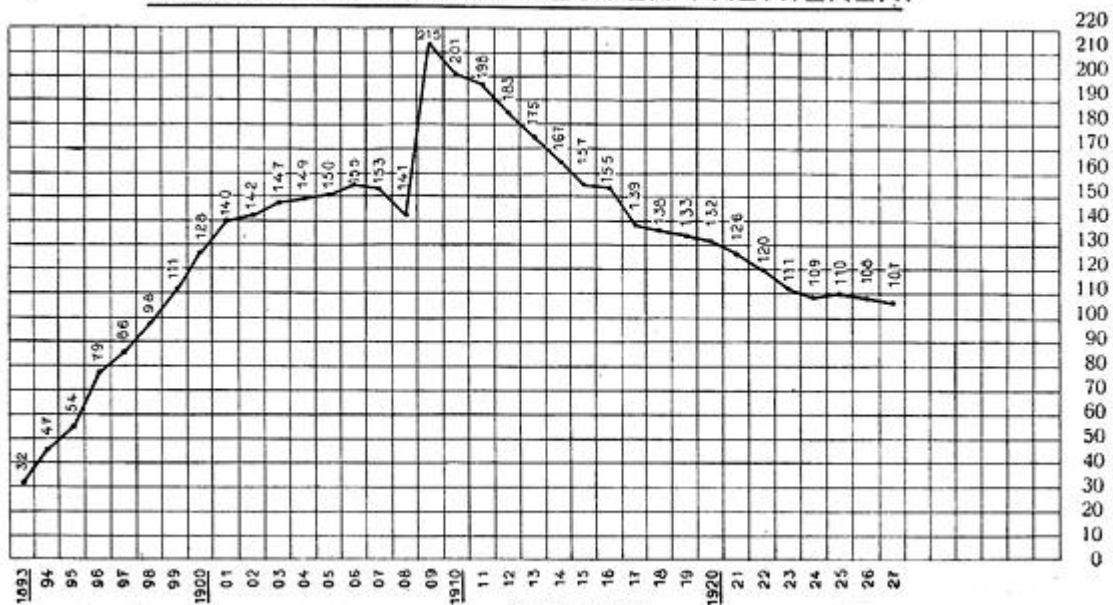
Voor dit gezelschap werd eveneens de F.N.Z.-film vertoond, waarna vanwege den Z.N.Z. een diner werd aangeboden. De stemming in dit internationale gezelschap moet buitengewoon goed zijn geweest en men ziet hieruit, dat de leiders van den Z.N.Z. ook hun klanten weten te eeren. Een eigenschap, die ongetwijfeld in het belang der aangesloten fabrieken is, maar die ook de geheele Nederlandsche zuivelbereiding ten goede komt.

G.

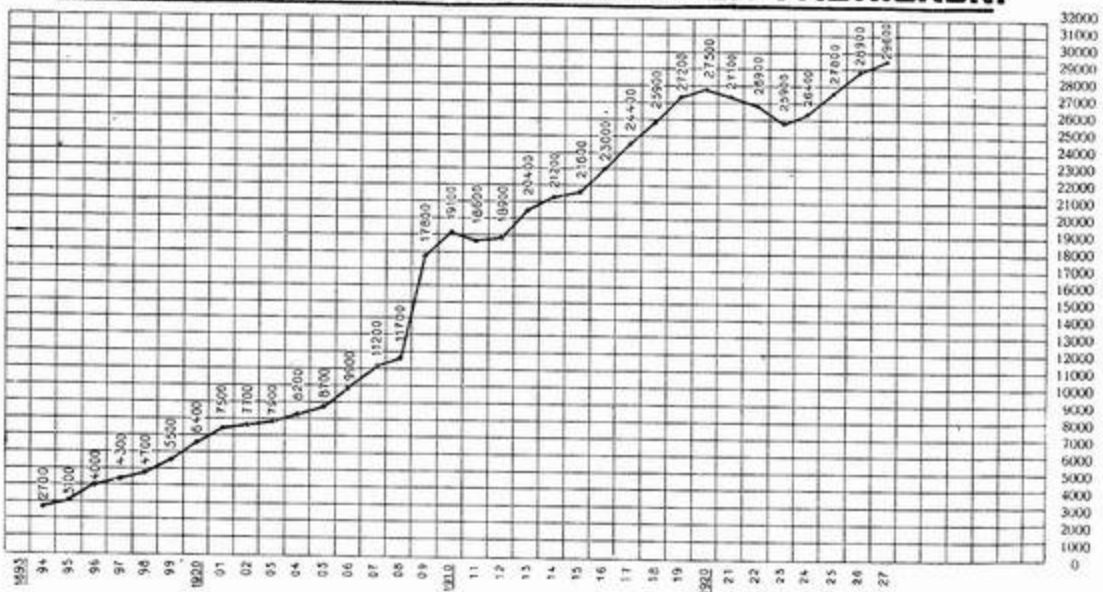
De Z.N.Z. bij zijn 35-jarig bestaan

Zoals reeds in het nummer van 3 Oct, j.l. aangekondigd, dienen wij nog een en ander te vertellen uit het keurig verzorgde gedenkschrift „De Zuid-Nederlandsche Zuivelbond bij zijn 35-jarig bestaan" hetwelk ter gelegenheid van het zevende lustrum van den Z.N.Z. door zijn secretaris, de heer H. Creemers, is geschreven. Het geeft ons in groote hoofdtrekken de oprichting, de eerste ontwikkeling en verderen groei van den Z, N. Z, en van zijn voornaamste instellingen: de Botermijn te Maastricht, het Botercon- trôlestation te Maastricht en het Jan Truyenfonds" weer, terwijl daarna de afdeelingen Aankoop en Inspectiedienst en diverse andere verrichtingen nog in het kort genoemd en de beteekenis hiervan uiteengezet worden.

AANTAL DER AANGESLOTEN FABRIEKEN.

AANTAL LEDEN DER AANGESLOTEN FABRIEKEN.

In dit eerste gedeelte van het gedenkboek zijn weinig of geen namen genoemd en wel met opzet, omdat de schrijver in het bijzonder zaken naar voren wilde brengen. Dit doel is hierdoor zeer zeker bevorderd. Terecht zou er van een verzuim kunnen - worden gesproken, indien niet de namen genoemd werden van hen, die in de geschiedenis van den Z.N.Z. een rol gespeeld hebben. Degene die bij het doorlezen van het geschrift zich intusschen mocht hebben afgevraagd : „wie zou dat zijn geweest", vindt zijn vraag in het hoofdstukje: „De Oprichters, Bestuurders en Dienaren van den Z.N.Z." beantwoord. Zonder zich er aan te wagen van elk hunner den lof te gaan verkondigen, waarop hij aanspraak kan maken, beperkt de schrijver zich tot een: „Hulde aan de Oprichters en dank aan alle anderen". Een uitzondering wordt gemaakt voor een paar verdienstelijke niet bestuurders, die wij hier ook even willen noemen, n.l. het overleden bestuurslid Jhr. A. Michiels van Kessenich te Nuth, die wel niet als oprichter, maar toch als opbouwer wordt gehuldigd en verder de niet bestuursleden R. F. Corten, Rijkslandbouwleeraar, een vurig organisatieman, Dr. J. J. L. van Rijn te Rome, die zich als directeur van het Rijkslandbouwproefstation te Maastricht toenmaals bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt bij de voorbereiding en eerste ontwikkeling der botercontrôle en O. Herberz, te Nuth, die als Mijn-commissaris veel heeft bijgedragen tot een gezonde ontwikkeling van den boterverkoop van den Z.N.Z.

Het gedenkschrift omvat de geschiedenis van den Z.N.Z. over een tijdperk van 35 jaren. Nu is een tijd van 35 jaren nog wel niet zoo lang, dat men moet denken, dat alles reeds als een grijs verleden in vergetelheid is geraakt, maar als wij bedenken, zegt de schrijver in zijn inleiding, dat 35 jaar ongeveer de gemiddelde tijd is, dat een mensch als zelfstandig persoon een plaats inneemt in de zakelijke samenleving, dan volgt daaruit, dat er thans weinigen meer zullen zijn, die met den Z.N.Z. vanaf zijn ontstaan tot heden hebben meegeleefd, of diens leven en streven van nabij hebben gadeslagen. Voor het overgrote deel zullen de boerenbedrijven en de functies uit den tijd dat de Z.N.Z. tot stand kwam wel aan een volgend geslacht zijn overgegaan. Dit is inderdaad zeer juist opgemerkt en met de uitgave van het gedenkschrift is dan ook voor het nageslacht ongetwijfeld een zeer nuttig werk verricht.

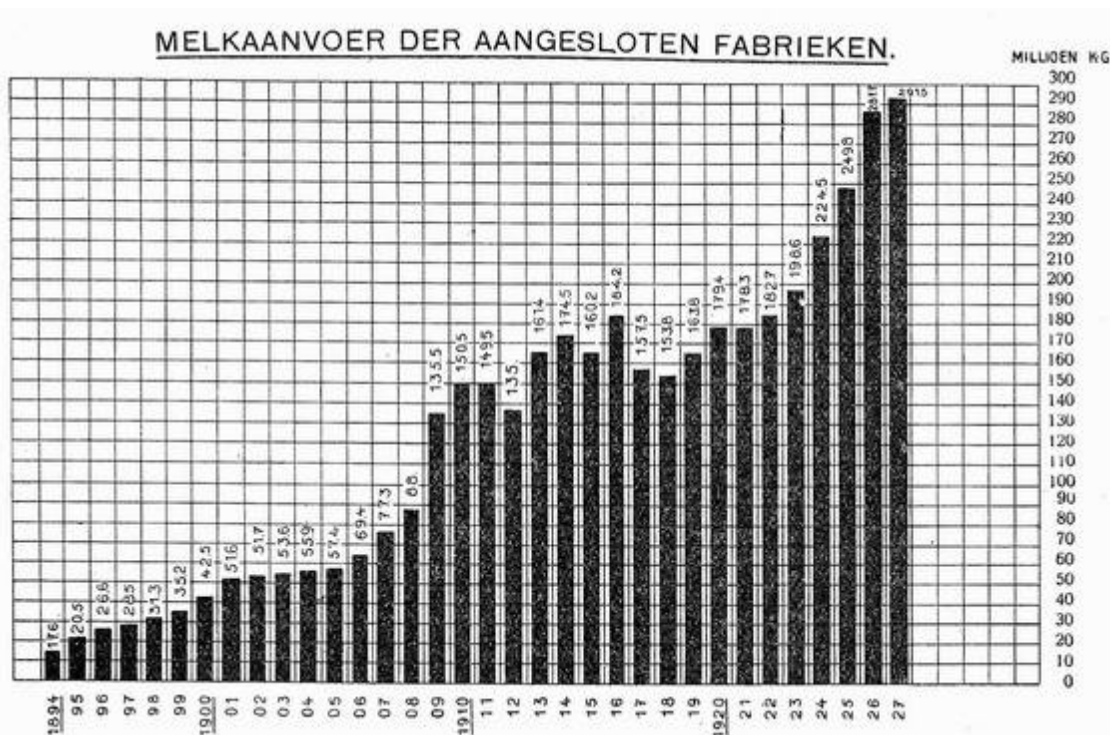
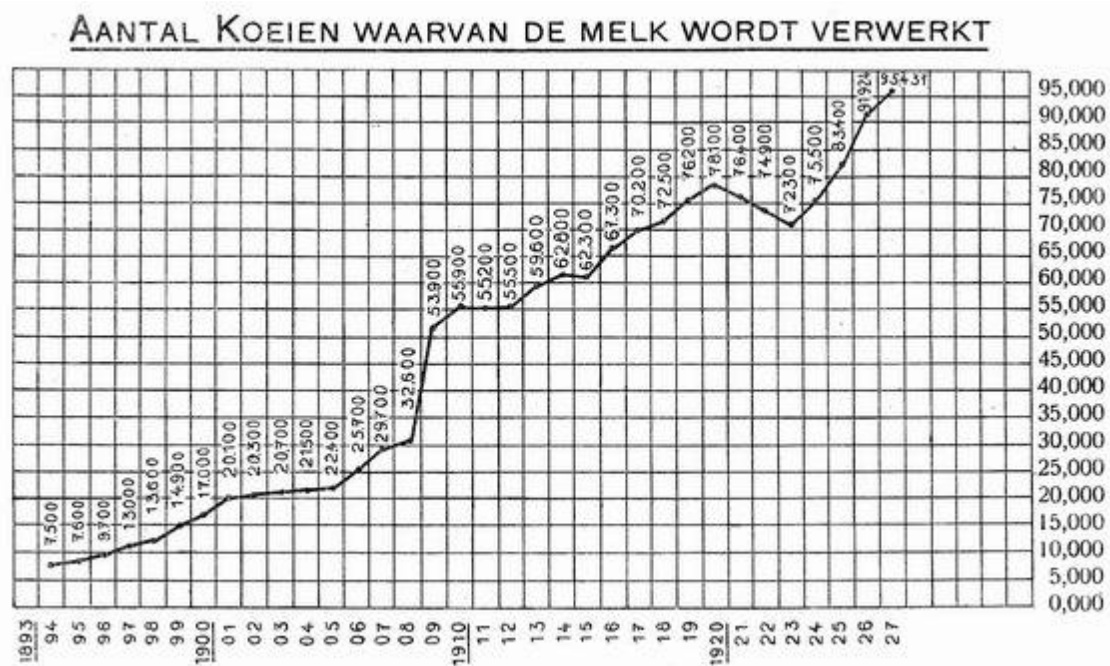
Het zal wel niet mogelijk zijn om in een paar kolommen druks van dit blad een volledig overzicht te geven van het ontstaan en den groei van den Z.N.Z. en zijn verschillende instellingen en daarom gelieve men vooral voor wat het laatste (den groei) betreft, de hierbij afgedrukte graphieken aandachtig na te gaan. Bij die betreffende het aantal aangesloten fabrieken wijzen wij erop, dat deze in vergelijking met de andere dient te worden beschouwd en de achteruitgang van het aantal fabrieken verband houdt met een concentratieverschijnsel van meerdere handkrachtfabriekjes tot één grootere stoomzuivelfabriek.

De oprichting van den Zuid-Nederlandschen Zuivelbond op 28 September 1893 heeft een korte, doch zeer belangrijke voorgeschiedenis gehad, welke in den kalender van den Z.N.Z. voor 1928 nogal uitvoerig is beschreven. In navolging van het gedenkboek moeten wij hiernaar korthedshalve verwijzen.

De jonge Bond, welke met 32 coöperatieve zuivelfabriekjes begon, was direct zeer actief en bij gemis aan andere specifieke organisaties is hij ook wel eens buiten den zuivel In de oprichtingsvergadering werden reeds besprekingen gehouden over het onderzoek der melk, het aanzuren van den room, het gezamenlijk aankopen van krachtvoeder, den afzet der boter, informaties inzake boterkooplieden, enz. In 1894 werd o.a. overgegaan tot het gezamenlijk aankopen van krachtvoeder en werd als bondsorgaan aangewezen

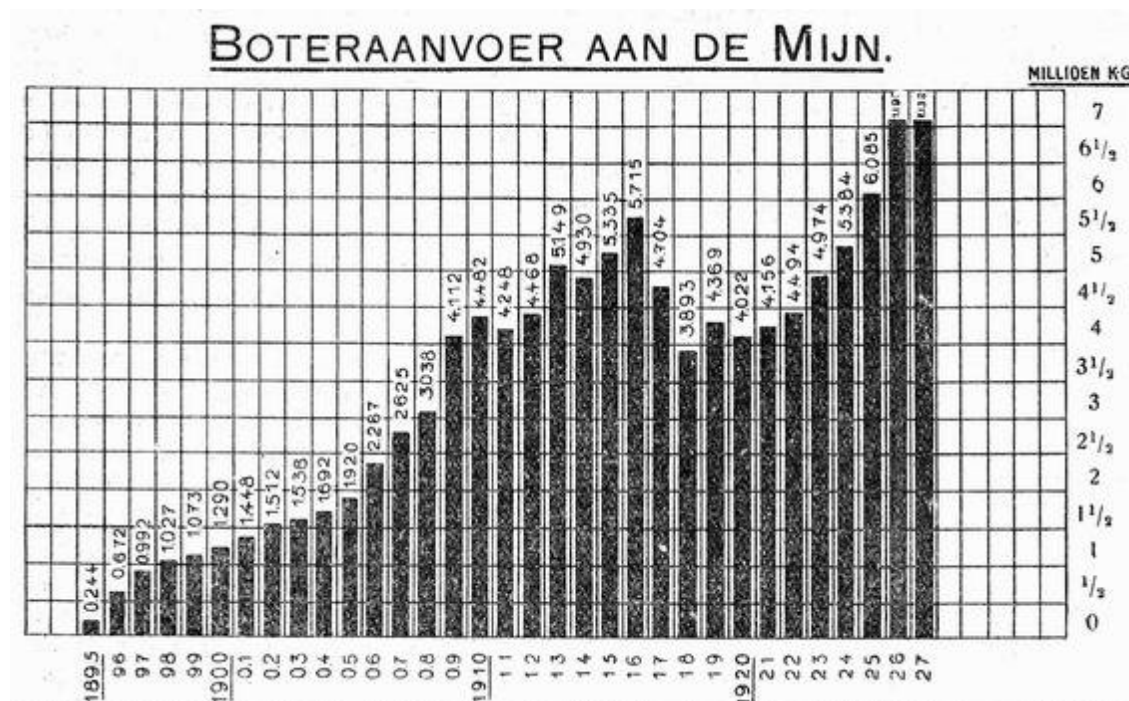
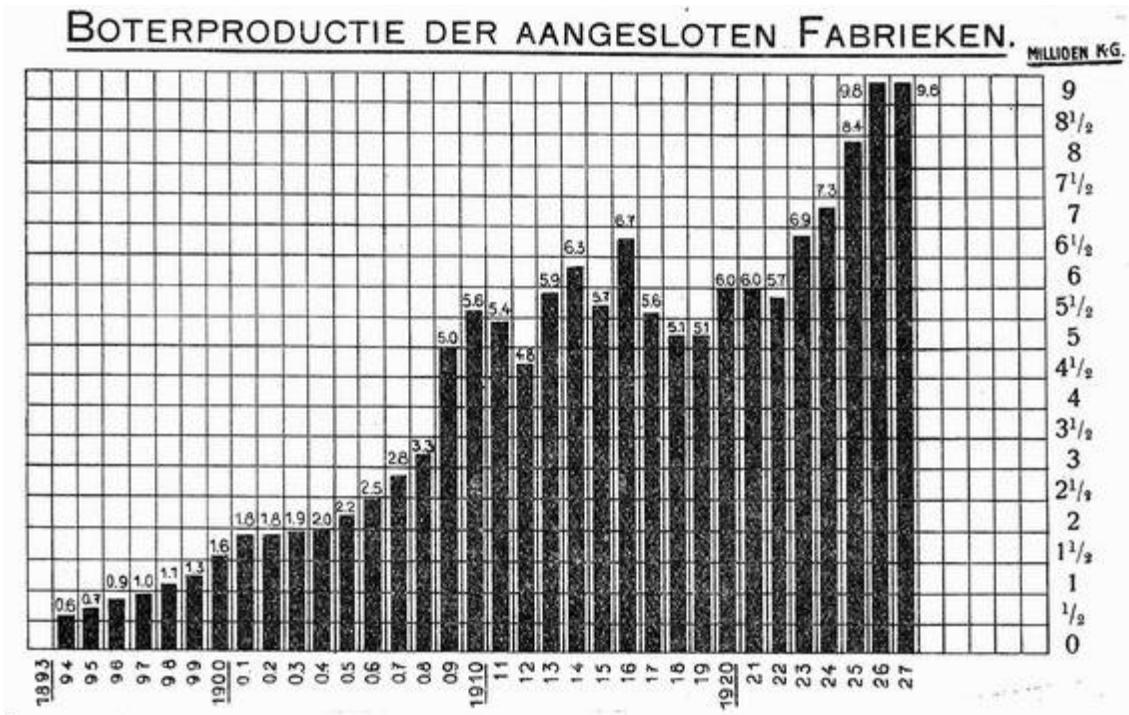

de „Wekelijksche Landbouwkroniek". In 1895 kwam de botermijn tot stand, deze werd den 19 Maart geopend. Het jaar daarop werd de strijd begonnen voor den goeden naam onzer boter. Hoewel de boteroorlog buiten den Z.N.Z. werd gevoerd, heeft deze wat de grootte van den Bond betreft, toch belangrijke gevolgen gehad.

De invoering der botercontrôle, of beter gezegd van het Rijksbotermerk in 1904 was niet naar den zin van een aantal boterknoeiers, welke gewoon waren boter te koop en aan de Botermijn te Eindhoven van den toen aldaar bestaanden Noord-Brabantschen Zuivelbond. Deze werd door hen geboycot en een Mijl voor ongecontroleerde boter daarnaast

opgericht. Wel is waar wonnen de zuivelbereiders den strijd om het principe, maar ten koste van hun Mij, hetgeen tengevolge had, dat bijna alle aangesloten fabrieken van den NoordBrabantschen Zuivelbond zich bij den Z.N.Z. aansloten (vgl. het jaar 1909 in de graphiek van het aantal aangesloten fabrieken).

Dat de hierop gevolgde vermindering van het aantal aangesloten fabrieken geen achteruitgang beteekende, hierop is in het voorgaande reeds gewezen. Hoofdzakelijk werd deze groei veroorzaakt door uitgroei der fabrieken, doordat zich hier en daar nog boeren

aansloten, terwijl daarnaast aantal en omvang der boerenbedrijven in enkele streken door ontginningen nogal beduidend toenam.

Behalve dat door de oprichting van den Brabantschen Zuivelbond te Breda omstreeks 1910 enkele fabrieken hiernaar overgingen, waren er natuurlijk ook enkele afvalligen, waarvan een tweetal, in de veronderstelling het geld voor de contributie beter te kunnen besteden, tot haar nadeel moest ondervinden, dat een goede contróle geen overbodige weelde is. In Zuid-Limburg is door de toeneming der mijnwerkersbevolking in de laatste 15 jaar de vraag naar consumptiemelk sterk toegenomen, waardoor te veel boeren zich gingen toeleggen op de consumptiemelklevering en de anderen er wijselijk voor bedankten aan de kwijnende boterfabriekjes te blijven leveren. Na 1922 kwam dan ook zoo goed als geen uitbreiding of vermindering meer in de aangeslotenen voor, zoodat volgens den schrijver de Z.N.Z. uitgegroeid is.

Reeds binnen een jaar na de oprichting van den Bond werden plannen beraamd om te komen tot een gezonder boterazet. Eerst werd getracht een overeenkomst te sluiten met de te Roermond bestaande botermijn, doch dit mislukte. Daarna werd tot een eigen Mijns besloten, terwijl als plaats Maastricht werd gekozen met het oog op de verzending naar het buitenland.

Het doel dat beoogt werd, was de verkoop van zuivere onvervalschte roomboter onder voortdurende contróle, zoodat de koopers voor vervalsching en bedrog waren gevrijwaard.

Iedere fabriek bleef hierbij verantwoordelijk voor de door haar en onder haren naam verkochte boter. De tegenwerking der kooplieden was in den beginne groot, zoodat op 15 Mei 1895 (den 19^{en} Maart was zij opgericht), terwijl ongeveer 1300 kg verkocht werd, er pl.m. 700 kg onverkocht bleef. De fabrieken begrepen echter hun belang en bleven samen met als gevolg dat op 2 Juli van hetzelfde jaar de aanvoer 2214 kg bedroeg, welke hoeveelheid volgens den directeur der Mijns te gering was, omdat de kooplieden klaagden dat zij hun benodigd kwantum niet konden krijgen. Van toen af was het bestaan der Mijns verzekerd. Na een bestaan van 1½ jaar met een wekelijkschen aanvoer van 11000 à 13500 kg had zij reeds de vijfde plaats onder de botermarkten van ons land ingenomen.

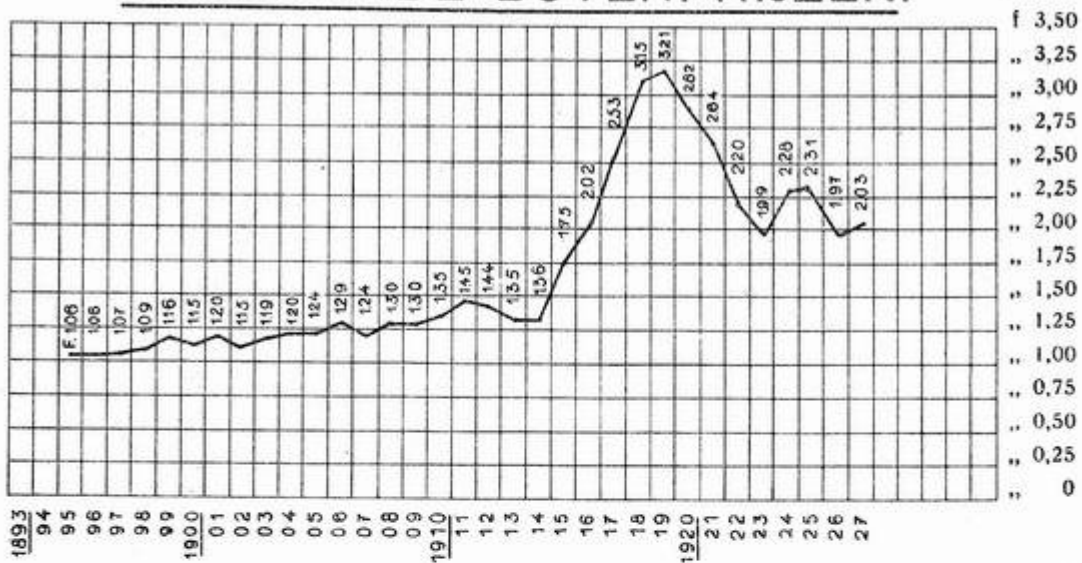
Ook verder bleven de aanvoeren stijgen, de prijzen waren zeer bevredigend en de Maasrichtsohe Mijns had zich niet alleen bij den boterhandel in Nederland en aangrenzende landen, maar ook daarbuiten een klinkenden naam verworven. Door dat succes aangelokt, waren velen erop uit nieuwe botermijnen voor coöp. zuivelfabrieken op te richten met negatief resultaat evenwel. In 1909 nam de Z.N.Z. de toen nog te Roermond bestaande botermijns over. Tot Sept. 1917 is deze Mijns naast die te Maastricht, ten behoeve der aangesloten fabrieken nog voortgezet.

Over de moeilijkheden in de oorlogsjaren en daarna zullen wij niet uitwijden en willen nog slechts er op wijzen, dat de verkoop zich sindsdien belangrijk gewijzigd heeft, waardoor de taak der mijnagenten geheel anders en veel zwaarder is geworden. Thans moeten zij meer optreden als rechtstreeksche verkoopers van boter, welke zij op de Mijns aangemijnd hebben, inplaats van zooals vroeger te zijn uitvoerders van bepaalde opdrachten van kooplieden. Contante betaling, wat vroeger aan de Mijns regel was, kon daardoor niet meer zoo streng doorgevoerd worden. In de toekomst voorziet de schrijver nog, dat bij een volgend jubileum van den Z. N. Z. zoo al niet de thans 1/3 eeuw oud

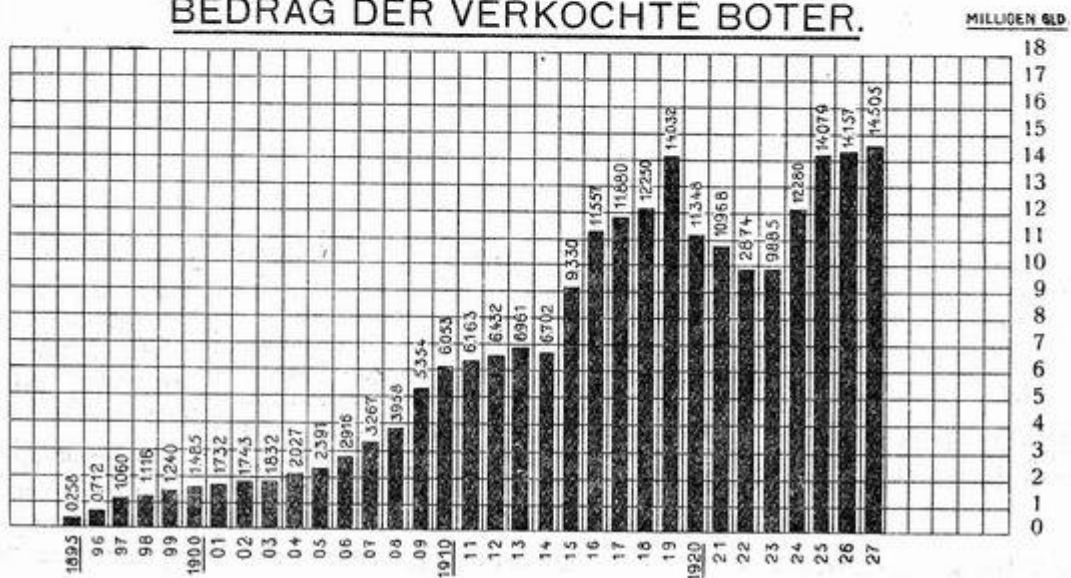
zijnde „Botermijn van Maastricht", dan toch de „Afdeeling Boterafzet van den Z.N.Z." met voldoening zal worden herdacht.

De Z.N.Z. heeft te Maastricht nog een instelling, welke uit de Mijn is voortgesproten en daarnaast een taak vervult, welke, hoewel minder in het oog vallend en misschien ook minder bekend dan de Botermijn, toch voor de coöp. zuivelbereiding van zeer groote beteekenis is en waarvan volgens het gedenkschrift de niet onder cijfers te brengen voordeelen wellicht op één lijn kunnen gesteld worden met die van de Mijn. De instelling welke hier bedoeld wordt is het Botercontrôlestation Maastricht, of in het kort het B. C. M.

GEMIDDELDE BOTERPRIJZEN.

BEDRAG DER VERKOCHTE BOTER.

In haar tegenwoordigen vorm, d.w.z. als onder rijkstoezicht stand botercontrôlestation, dateert deze instelling evenals de meeste harer zusterinstellingen, uit het jaar 1904, doch in een minder volmaakte vorm bestaat zij reeds vanaf April 1901.

Maar ook reeds dáárvoor had de Z.N. Z. een soort contróle- en waarborgdienst i. z. de zuiverheid der door de aangeslotenen geleverde boter, terwijl reeds van het ontstaan der Maastrichtsche Botermijn af door den Z. N. Z. maatregelen werden genomen ter bevordering van den goeden naam der aangevoerde boter. Het zou ons te ver voeren hier

één voor één de maatregelen op te noemen welke door den Z.N.Z. genomen werden om te komen tot een *boterwaarborg*, welk woord de schrijver juist acht dan botercontrôle.

Een instelling van den Z.N.Z. welke niet direct op de zuivelbereiding betrekking heeft, is de onderlinge pensioenverzekering, het zoogenaamde „Jan Truyenfonds”, hetwelk is tot stand gebracht om voor den Z.N.Z. en de daarbij aangesloten vereenigingen de gelegenheid te scheppen voor hunne werknemers bij een eigen instelling een pensioenverzekering te sluiten.

Hoewel reeds in 1910 in de kringvergadering van den Z.N.Z. een plan voor een pensioenfonds werd behandeld, werden de plannen eerst bij de viering van het 25 jarig bestaan van den Bond op 3 Oct. 1918 verwezenlijkt. Ter blijvende hulding van den zoo sympathieken voorzitter van den Z.N.Z. die deze organisatie gedurende 25 jaren met zooveel succes geleid had, is hieraan den naam van „Jan Truyenfonds” gegeven. Thans bij het 10-jarig bestaan van dit fonds zijn 225 personen verzekerd, terwijl 24 oud-verzekerden of nagelaten betrekkingen daarvan pensioen genieten.

Enkele jaren na de oprichting deed zich de wenschelijkheid gevoelen het fonds een meer zelfstandig bestaan te geven. Daaraan werd toen terstond in zooverre gevolg gegeven, dat het beheer aan een speciale commissie werd opgedragen, de administratie en financiën afzonderlijk werden gehouden, terwijl de omzetting in een geheel zelfstandig lichaam in studie werd genomen. Dit laatste werd vertraagd door het tot stand komen der Wet op het Levensverzekeringsbedrijf van 1923. De verplichting tot het bijeenbrengen van f 250.000. aandelenkapitaal voor de te vormen N.V. is echter gebleken niet te bezwaarlijk te zijn, zoodat door een daad der j.l. gehouden algemeene vergadering het „Jan Truyenfonds” met zijn 10-jarig bestaan tegelijk een nieuw tijdperk kon intreden.

Ten slotte sommen wij uit het gedenkboek nog enkele verrichtingen op, zooals Aankoop, Inspectiedienst, Technische hulp en contrôle, Boterkeuringen, Personeelopleiding, Verbetering der Melkwinning, Organen, Kalender, Statuten en reglementen en Veeverbetering, welke op het werkprogramma van den Z.N.Z. voorkomen.

Kr.